

De onafhankelijke klachtencommissie als bedoeld in artikel 10 van de Wet Verplichte Geestelijke Gezondheidszorg regio Eindhoven

is inzake de klacht 2026-73219 van:

mevrouw XXXX, geboren op XXXX, ten tijde van de klacht verblijvend op de afdeling Kortdurende Intensieve Behandeling (KIB) Verblijf, onderdeel van GGzE, tot het navolgende oordeel gekomen

1. De procedure

De klachtencommissie ontving op 6 juli 2026 een email met een klacht van mevrouw XXXX, hierna te noemen: 'klaagster'. Op 14 juli 2026 ontving de klachtencommissie een ingevuld klachtenformulier met schadevergoedingsverzoek van klaagster.

Klaagster heeft zich laten bijstaan door de patiëntenvertrouwenspersoon mevrouw XXXX (hierna: PVP).

Op 9 juli 2026 ontving de klachtencommissie een verweerschrift van mevrouw XXXX, regiebehandelaar, hierna te noemen: 'verweerster'. Als bijlagen ontving de klachtencommissie de voortgangsrapportages van 2 t/m 7 juli 2026, een aanzeggingsformulier voor onderzoek naar verboden of gevaarlijke voorwerpen d.d. 6 juli 2026, een aanzeggingsformulier voor het verlenen van verplichte zorg in de vorm van het beperken van weekendverlof d.d. 3 juli 2026 en een aanzeggingsformulier voor het verlenen van verplichte zorg in de vorm van het opleggen van een kamerprogramma d.d. 4 juli 2026, een beschikking zorgmachtiging d.d. 4 februari 2026 en een zorgplan van Reinier van Arkel d.d. 8 januari 2026.

De mondelinge behandeling van de klacht vond plaats op 16 juli 2026. Klaagster en PVP waren aanwezig, evenals psychiater de heer XXXX, die de mondelinge behandeling voor verweerster waarnam (hierna: verweerder). Daarnaast waren aanwezig de voorzitter, leden en secretaris van de klachtencommissie.

2. Inhoud van de klacht

De klacht richt zich volgens het klaagschrift tegen:

- de beslissing van 3 juli 2026 om klaagster te beperken in haar recht op weekendverlof;
- de beslissing van 4 juli 2026 om klaagster een gesloten kamerprogramma op te leggen.

3. Standpunt van klaagster

Klaagster is het niet eens met het intrekken van haar weekendverlof en het opleggen van een gesloten kamerprogramma. Zij stelt dat zij naar haar moeder wilde gaan en dat dit haar werd verhinderd. Volgens klaagster werd zij daarbij op intimiderende wijze benaderd en voelde zij zich ingesloten. Zij geeft aan dat zij juist behoefte had aan wandelen en fietsen om spanning kwijt te raken en rustiger te worden. Het opleggen van het kamerprogramma ervaart zij daarom niet als helpend, maar als benauwend en belastend.

Daarnaast voert klaagster aan dat de kamercontrole, het afnemen van spullen en het fysiek vastpakken veel impact op haar hebben gehad. Volgens haar riepen deze gebeurtenissen nare herinneringen op en hebben zij angst veroorzaakt. Zij ervaart de genomen maatregelen als disproportioneel en als een aantasting van haar vrijheid en veiligheid.

Klaagster verzoekt de klachtencommissie om haar klacht gegrond te verklaren en om een schadevergoeding aan haar toe te kennen.

4. Standpunt van verweerders

Verweerder stelt dat klaagster op 3 en 4 juli terecht is beperkt in haar vrijheden. Volgens verweerder kan klaagster met verlof wanneer het goed met haar gaat, maar liet zij op de betreffende dagen gedrag zien waaruit bleek dat dit niet het geval was. Zij zou gespannen, angstig, boos en dreigend zijn geweest, regelmatig hebben gescholden, gegild en geschreeuwd en daarmee overlast en onveiligheid hebben veroorzaakt. Dit gedrag werd volgens verweerder eerder gezien wanneer klaagster terugkwam van weekendverlof, waarbij de situatie dan erger was dan op andere momenten in de week. Daarom is besloten haar weekendverlof te beperken.

Daarnaast voert verweerder aan dat klaagster de wens heeft om zelfstandig te wonen, maar dat haar gedrag daaraan in de weg staat wanneer zij de controle verliest en zich boos of agressief uit. Volgens verweerder kunnen anderen bang worden of beschadigd raken door haar houding en gedrag. Om die reden vinden de zorgverantwoordelijken het verantwoord dat klaagster pas verlof en bewegingsvrijheid krijgt wanneer zij voldoende rustig is.

Ten aanzien van het gesloten kamerprogramma stelt verweerder dat klaagster op 4 juli ernstig geagiteerd en achterdochtig was en zich niet liet begrenzen. Zij volgde aanwijzingen van de verpleging niet op, gaf geen gehoor aan kamerverwijzingen en kwam herhaaldelijk van haar kamer af om te roken. Volgens verweerder leverde dit een onveilige situatie op voor klaagster zelf, medewerkers en medecliënten.

Verder geeft verweerder aan dat klaagster bij de KIB verblijft voor herdiagnostiek, maar dat het moeilijk is om met haar tot een diagnostisch gesprek te komen, omdat zij bij onderwerpen die haar niet bevallen ervaart dat anderen haar willen bepalen of overheersen.

Verweerder verzoekt de klachtencommissie om de klacht ongegrond te verklaren.

5. Bevoegdheid van de klachtencommissie

De klachtencommissie heeft vastgesteld dat voor het verlenen van verplichte zorg aan klaagster een zorgmachtiging is verleend is per 4 februari 2026, geldend tot 4 februari 2027.

In deze machtiging is bepaald dat bij wijze van verplichte zorg klaagster kan worden opgenomen in een accommodatie en dat haar bewegingsvrijheid kan worden beperkt.

Klaagster klaagt over de beslissingen tot het verlenen van verplichte zorg in de vorm van het beperken van de bewegingsvrijheid. Op grond van artikel 10:3 onder f Wvggz kan klaagster over deze beslissing een klacht indienen bij de klachtencommissie.

De klachtencommissie acht zich bevoegd om deze klacht van klaagster te beoordelen.

6. De beoordeling van de klachten

De klachtencommissie overweegt dat het zelfbeschikkingsrecht het uitgangspunt is binnen het gezondheidsrecht. Iedere patiënt mag in beginsel bepalen of hij/zij een (be)handeling wel of niet wil ondergaan. Uitzonderingen op dit zelfbeschikkingsrecht zijn mogelijk, maar moeten bij wet zijn geregeld en conform de wet worden uitgevoerd.

Volgens de artikelen 2:1 en 3:3 van de Wvggz kan verplichte zorg worden verleend indien:

- het gedrag van een persoon als gevolg van zijn/haar psychische stoornis tot ernstig nadeel leidt;
- er geen mogelijkheden voor zorg op basis van vrijwilligheid zijn;
- er voor betrokkene geen minder bezwarende alternatieven met het beoogde effect zijn (subsidiariteit);
- het verlenen van verplichte zorg, gelet op het doel van verplichte zorg evenredig is (proportionaliteit);
- redelijkerwijs te verwachten is dat het verlenen van verplichte zorg effectief is (doelmatigheid);
- de veiligheid van betrokkene, de veiligheid van de hulpverleners en de veiligheid binnen de accommodatie is geborgd (veiligheid).

De klachtencommissie is van oordeel dat de beslissingen tot verplichte zorg van 3 en 4 juli 2026 voldoen aan de vereisten die de wet stelt.

Voorafgaand aan de beslissingen d.d. 3 en 4 juli jl. liet klaagster gedrag zien dat tot ernstig nadeel voor haarzelf en/of haar omgeving kon leiden. Hoewel klaagster aangeeft dat zij geen hinderlijk of gevaarlijk gedrag heeft laten zien, blijkt uit de voortgangsrapportage anders. Zo was klaagster op 2 juli jl. gespannen. Zij nam een intimiderende houding aan en was aan het schelden, schoppen en spugen tegen de muur. Door de medewerkers werd gevreesd voor een fysieke confrontatie met klaagster. Op 3 juli jl. hield het hinderlijke dan wel gevaarlijke gedrag van klaagster aan, waarbij klaagster schreeuwde en imponerend gedrag liet zien. Door dit gedrag loopt klaagster het risico dat zij agressief wordt naar anderen, of dat anderen agressief reageren richting klaagster, met alle gevolgen van dien. Blijkens de voortgangsrapportages lukte het op deze momenten niet of nauwelijks om in contact te komen met klaagster, laat staan om met klaagster te bespreken wat de gevolgen zijn van haar gedrag. Ook tijdens de mondelinge behandeling lukte het klaagster niet om te reflecteren op het in de voortgangsrapportage beschreven gedrag. Hierdoor staat voor de klachtencommissie vast dat er op 3 en 4 juli jl. geen mogelijkheden waren om passende zorg op vrijwillige basis te verlenen.

Gelet op het gedrag dat klaagster op 2 en 3 juli jl. liet zien en op het feit dat de gespannen situatie niet afnam, heeft verweerster het besluit genomen dat klaagster op 3 juli jl. niet naar haar moeder kon gaan. Namens verweerster is ter zitting toegelicht dat het in het verleden vaker is voorgekomen dat klaagster gespannen terugkwam van haar weekendverlof dan zij bij aanvang van het weekendverlof was. Wel is overwogen om klaagster alsnog met weekendverlof te laten gaan indien de spanning bij haar gedurende de dag op 3 juli jl. zou afnemen. Dat is echter niet gebeurd, waardoor klaagster in het geheel niet op weekendverlof kon gaan.

De klachtencommissie is van oordeel dat de beslissing van 3 juli 2026 om klaagster te beperken in haar bewegingsvrijheid noodzakelijk, doelmatig en veilig was. Door de opgelopen spanning en de kans op agressie was het niet verantwoord om klaagster op weekendverlof te laten gaan. Hierdoor kon de kans op ernstige gevolgen voor klaagster of haar omgeving (de moeder van klaagster) het beste worden beperkt. Daar komt bij dat ter zitting door beide partijen is toegelicht dat klaagster zelf haar behandeling bij de KIB wilde voortzetten en niet bij Reinier van Arkel. Klaagster wenst dat er (her)diagnostiek plaatsvindt, maar wil ook zelf kunnen bepalen wanneer zij in de instelling verblijft en wanneer niet. Namens verweerster is toegelicht dat geen (her)diagnostiek kan plaatsvinden als klaagster niet op de KIB is en bij oplopende spanning de instelling verlaat of niet openstaat voor contact. Door verweerster is verder nog overwogen om klaagster alsnog met weekendverlof te laten gaan als zou blijken dat de spanning bij klaagster zou afnemen. Dat gebeurde echter niet. Hierdoor acht de klachtencommissie de beslissing van 3 juli jl. ook proportioneel.

In de voortgangsrapportage van 4 juli 2026 is te lezen dat klaagster op 4 juli 2026 verder ontregelde, waarbij sprake was van schreeuwen, bedreigingen en groepsontwrichtend gedrag. Op dat moment werd vermoed dat er sprake was van paranoïde overtuigingen. Het lukte niet om hierover met klaagster het gesprek aan te gaan. Er was aan de zijde van klaagster geen ziektebesef of probleeminzicht aanwezig. Ook hier constateert de klachtencommissie - in het verlengde van het gebeurde op 2 en 3 juli 2026 - dat er sprake was van ernstig nadeel en dat er geen mogelijkheden waren tot passende zorg op vrijwillige basis. Gelet op de escalerende situatie acht de klachtencommissie de beslissing om klaagster op haar kamer in te sluiten noodzakelijk, veilig en doelmatig. De insluiting duurde tot en met 7 juli 2026. Hoewel klaagster op dat moment nog niet volledig was gekalmeerd, is besloten de insluiting te beëindigen. Overwogen werd dat verdere insluiting niet zou leiden tot een verbetering van de situatie van klaagster, dan wel dat de op dat moment nog bestaande risico's op agressie beter beteugeld konden worden door klaagster de ruimte te geven om de afdeling te verlaten. Om die reden acht de klachtencommissie de beslissing van 4 juli 2026 ook proportioneel.

Gelet op al het vorenstaande is de klachtencommissie van oordeel dat de klacht van klaagster **ongegrond** is.

De klachtencommissie spreekt de hoop uit dat het klaagster en verweerder lukt om in samenwerking te komen, wellicht zodanig dat klaagsters wens op een dag uit kan komen om zelfstandig te wonen.

7. Schadevergoeding

De klachtencommissie komt niet toe aan de beoordeling van het verzoek tot schadevergoeding, omdat de klacht van klaagster ongegrond is.

8. Beslissing

De klachtencommissie verklaart de klacht van klaagster gericht tegen de beslissingen van 3 en 4 juli 2026 met betrekking tot verplichte zorg in de vorm van respectievelijk het beperken van het weekendverlof en het opleggen van een gesloten kamerprogramma

ONGEGROND

Deze beslissing werd genomen te Eindhoven op 4 augustus 2026 door de klachtencommissie, bestaande uit mevrouw XXXX, voorzitter, en de leden de heer XXXX en mevrouw XXXX, psychiater, in tegenwoordigheid van mevrouw XXXX, secretaris.

Tegen de beslissing van de klachtencommissie, op grond van de Wvggz, staat binnen 6 weken beroep open bij de rechtbank Oost-Brabant, Leeghwaterlaan 8 te 's-Hertogenbosch:

Artikel 10:7 Wvggz luidt:

- 1. Nadat de klachtencommissie een beslissing heeft genomen of indien de klachtencommissie niet tijdig een beslissing heeft genomen, kan betrokkene, de vertegenwoordiger, de zorgaanbieder of een nabestaande van betrokkene een schriftelijk en gemotiveerd verzoekschrift indienen bij de rechter ter verkrijging van een beslissing over de klacht.*
- 2. De termijn voor het indienen van een verzoekschrift bedraagt zes weken na de dag waarop de beslissing van de klachtencommissie aan de verzoeker is meegedeeld, dan wel zes weken na de dag waarop de klachtencommissie uiterlijk een beslissing had moeten nemen.*